

steriets Side er bleven noget mere lydhør overfor de Krav, der findes i Befolkningen. Og vil man mene, at selv om Reformvillien hos Ministeriet er vokset, er Reformevnen svækket ved denne Sprængning, vil jeg dertil sige, at i alle virkelig demokratiske Spørgsmaal, f. Eks. den kommunale Valgretsreform, Retsreformen, er Ministeriets Flertal i denne Sal ikke mindre efter Sprængningen end før. Der har Ministeriet ganske det samme Flertal paa sin Side, hvis det der vil tage Kampen med Landstinget op. Dette Forslags Fremsættelse er mig tillige et Vidnesbyrd om, hvor nyttigt det private Initiativ er, som man saa ofte har forhaanet fra konservativ Side, hvor sikker en Følelse det har for, naar en Sag er moden til at komme frem. Det kan jo godt være — det kan i alt Fald ikke modbevise — at Ministeriet vilde have fremsat dette Forslag den 3. Oktober paa Samlingens første Dag, selv om det radikale Venstre ikke i Foraaret havde taget Initiativet til at rejse denne Sag. Men der er dog paa Forhaand nogen Sandsynlighed for, at det private Initiativ har bidraget til at give denne Sag et Stød frem; bidraget til at aabne Regeringens Øren for, at det var en Sag, der virkelig skød sig frem, og til hvis Gennemførelse Tidspunktet nu var naaet. Det er i alt Fald sikkert, at en anden Sag, som det private Initiativ ogsaa tog sig af, ikke vilde være kommen saa vidt, hvis det private Initiativ ikke havde rejst den, jeg sigter herved til Spørgsmaalet om en forbedret Valgkredsordning, ellers vilde vi sikkert ikke i Øjeblikket være saa vidt med denne Sag. Jeg tror ligesom den ærede Ordfører for Flertallet, at Tidspunktet maa være gunstigt for denne Sags Gennemførelse. Parlamentarismen har jo sejret, i alt Fald i Formen, noget helt andet er det, hvad jeg ofte har haft Lejlighed til at gøre gældende, at man stadig maa gyde nyt demokratisk Indhold i denne parlamentariske Statsform, det er en Opgave, der vil ligge for i mange Aar; men i Formen har Parlamentarismen sejret, siden Regeringen er i Overensstemmelse med Folketingets Flertal, og det ærede Medlem for Højrup (Deuntzer) har sikkert Ret, naar han den 1. September i Kongens Have proklamerede Parlamentarismens Sejr.

Jeg vil gøre opmærksom paa, at for ganske nylig er denne Parlamentarismens Sejr bleven stadfæstet fra om ikke allerhøjeste saa et meget højt Sted i vort

Samfund, idet Kronprinsen i den Tale, han holdt til den norske Deputation, gjorde den nyvalgte norske Konge opmærksom paa, at kun en Regering, der søgte sin Styrke i Tilslutning fra Folket, kunde vente at faa Evne til at gøre sin ansvarsfulde Gerning. Kronprinsen henviste baade til Forholdene her i Danmark og i den ny norske Konges Hustrus Fædreland, England, altsaa sikkert baade, saa vidt jeg forstod det, til de uheldige Frugter, som Provisorieregimentet har sat her i Landet, og til de heldige Følger, Parlamentarismen har frembragt i Parlamentarismens gamle Land, England, henviste dertil som Vidnesbyrd om, at en Regering, der virkelig vil være i Stand til at gennemføre sin ansvarsfulde Gerning, maa være i Overensstemmelse med Folket. Altsaa selv fra et saa højt Sted er det nu betonet, at Parlamentarismen er og bør være den danske Regeringsform, og jeg kan for saa vidt, ligesom det ærede Medlem for Løvel, heller ikke tænke mig, at Højre længere skulde turde gøre Modstand mod et Forslag, der, som det ærede Medlem meget rigtigt sagde, gaar ud paa at underbygge den parlamentariske Regeringsform.

Nu hører jeg ikke til dem, der overvurdere et Stykke Papir, heller ikke, hvis dette Stykke Papir bliver beskrevet med Ord, som blive Lov. Men nogen Betydning har det selvfølgelig. Det er godt, at vi faa en god Lov at dømme efter, selv om det er vigtigere endnu, at vi have en god Domstol til at dømme. Loven, hvorefter der skal dømmes, er vigtig, men den Domstol, der skal dømme, er endnu vigtigere. Og her vil jeg ganske vist sige, at den nuværende Rigsret jo ikke afgiver nogen stærk Garanti for Domme, som ere i Overensstemmelse med den almindelige forfatningsmæssige Retsbevidsthed i Folket. Det hører jo til de mærkværdige, de næsten ubegribelige Ting, at man i 1866 forandrede Forfatningen paa et saa vigtigt Punkt som Rigsdagens Sammensætning, at man indførte et Landsting af helt anden Art end det tidligere fra 1849, udgaaet af et helt andet Befolkningsslag, uden samtidig at forandre Rigsretten. Rigsrettens Sammensætning var jo meget naturlig, saa længe vi havde den gamle Forfatning af 1849. Men efter at vi havde faaet Forfatningen af 1866, hører det ganske vist til det højest mærkværdige, at man ikke samtidig den Gang tænkte paa at forandre Rigsretten, men lod den bestaa i den uforandrede Form,